

Шептак Т.І., Ткачова О.В.

Національний фармацевтичний університет

Дослідження соціально–економічної доступності протигрибових засобів для українських пацієнтів

ph-econot@niph.edu.ua

Вступ. Грибкові інфекції в наш час є однією з поширених хвороб. Частота інфікованості населення європейських країн лише мікозами стоп становить від 20 до 70 %. Зокрема в Україні більш ніж у 31 % населення виявлені грибкові захворювання.

Цьому значною мірою сприяли соціальні, медичні та фармакологічні фактори. Серед перших слід виділити погіршення санітарно–просвітницької роботи, розширення мережі послуг для населення, таких як басейни, сауни, косметологічні кабінети, що за умови недотримання відповідних санітарних норм можуть бути вогнищами інфекції, а також певні проблеми у лікуванні хворих з грибковими захворюваннями із соціально неблагополучних прошарків населення. До медичних факторів можна віднести загальне погіршення показників імунітету серед населення, використання інвазивних методів діагностики зростання кількості випадків захворювань, що часто супроводжуються грибковими інфекціями (цукровий діабет, онкологічні захворювання, ВІЛ– інфекція та ін.). Оскільки мікози є інфекційними хворобами, для їх елімінації призначають етіотропне лікування. Елімінація збудника призводить до зникнення всіх симптомів. Патогенетична та симптоматична терапія без застосування етіотропної є цілком не виправданою з погляду як клінічної ефективності, так і фармакоеконімічної доцільності.

Мета дослідження. Оцінка соціально–економічної доступності протигрибових лікарських засобів (ЛЗ) для місцевого застосування протягом 2016– 2018 років.

Матеріали та методи. Для аналізу соціально–економічної доступності ЛЗ розраховували показник адекватності платоспроможності (Ca.s.), який показує частку заробітної плати, що витрачається на придбання ЛЗ на курс лікування (14 днів) і розраховується за формулою: $Ca.s. = P / Wa.w.X 100 \%$, де P – вартість курсу лікування; Wa.w. – середня заробітна плата за певний рік. Значення величини середньої заробітної плати в Україні знаходили на сайті: www.ukrstat.gov.ua. Усі ЛЗ були розділені на три категорії: високодоступні (Ca.s. <5%), середньодоступні (Ca.s.>5% > 15%) і малодоступні (Ca.s. > 15%).

Отримані результати. В Україні у 2016–2018 роках щороку було зареєстровано від 86 до 90 торгових найменувань (ТН) протигрибових препаратів для місцевого застосування на основі 23 МНН. Діапазон цін на препарати варіював від 1,78 до 373,76 грн.

Проведені розрахунки показників адекватності платоспроможності Ca.s. показали, що протягом досліджуваного періоду більшість протигрибових препаратів були високодоступними (18 із 23 МНН). До високодоступних (100%) були віднесені препарати клотримазолу, ністатину, натаміцину, міконазолу, еконазолу, оксиконазолу, сертоконазолу, ізоконазолу, кетокконазолу, фентиконазолу, омоконазолу, флуконазолу в комбінації, ундеціленової та саліцилової кислот, гризеофульвіну, теобондітіомикоциду, нафтифіну, хлорнітрофенолу, Ca. s. для яких складав менше 5%. До середньодоступних були віднесені препарати біфоназолу, тербінафіну, біфоназолу в комбінації, нафтифіну – показник Ca. s., для яких протягом 2016-2018 рр. склав більше 5%, але менше 15%. До малодоступних протигрибових препаратів були віднесені тільки препарати аморольфіну (2018 р. – 19,52%).

Висновки. Отримані результати свідчать про те, що протигрибові засоби для місцевого застосування на українському фармацевтичному ринку представлені в широкому асортименті – 90-92 ТН на основі 24 МНН, переважно препаратами закордонного виробництва. У період з 2016 по 2018 роки більшість з протигрибових засобів були представлені на ринку в обмеженій кількості ТН, але за показником Ca.s. були

високодоступними для населення (Ca.s. <5%), що позитивно впливає на фінансові можливості українських пацієнтів.

Яковлєва Л.В., Скришевська А.В.

Національний фармацевтичний університет

Формальний VEN-аналіз ступеня важливості лікарських засобів призначених хворим на артеріальну гіпертензію

ph-econom@nuph.edu.ua

Актуальність теми. Останніми десятиліттями артеріальна гіпертензія (АГ) набула у світі масштабу великої медичної та соціальної проблеми. Особливе значення слід приділяти серцево-судинним (ССУ) і мозковим ускладненням, пов'язаним з АГ, які є однією з головних причин смертності та втрати працездатності населення в світі та в Україні. Не зважаючи на поліпшення ранньої діагностики та підвищення ефективності лікування, число пацієнтів з гіпертензією залишається високим. В останні роки спостерігається чітка тенденція до зменшення смертності від церебральних інсультів в країнах Західної та збільшення в країнах Східної Європи, що свідчить про відмінності в контролі гіпертонічної хвороби.

Матеріали і методи. Листи призначень хворих з діагнозом артеріальна гіпертензія комунального лікувального закладу "ЦЕНТРАЛЬНА МІСЬКА КЛІНІЧНА ЛІКАРНЯ" м.Дружковка 2017 року, Державний формуляр лікарських засобів X випуску, Уніфіковані клінічні протоколи: хворим на артеріальну гіпертензію, ішемічну хворобу серця, цукровий діабет 2 типу, атеросклероз та хворим з цереброваскулярними захворюваннями. Для аналізу якості фармакотерапії хворих з артеріальною гіпертензією використали: *ретроспективне дослідження* (retrospective study), яке проводилось завдяки архівним документам (історії хвороб, листи призначень). Використовували формальний VEN – аналіз: визначали індекс важливості лікарського засобу за критерієм його наявності у нормативній документації країни, що регулюють його медичне забезпечення (перелік життєво необхідних лікарських засобів, Державний формуляр, протоколи лікування). У такому випадку ЛЗ присвоюють один із двох індексів: V – за наявності у нормативному документі; N – за його відсутності.

Результати дослідження. Ретроспективно проаналізовано 100 листів призначень та історій хвороб пацієнтів з патологією – артеріальна гіпертензія 2 та 3 ступеня тяжкості. Окрім основного захворювання в історіях хвороб можна було зустріти такі супутні захворювання: серцева недостатність 2 та 3 ступенів, гіпертонічний криз, цукровий діабет 2 типу, атеросклеротичний кардіосклероз, інфаркт міокарду (ІМ), ішемічна хвороба серця (ІХС), дисциркуляторна енцефалопатія. У результаті дослідження та аналізу даних встановлено, що серед пацієнтів переважали жінки – 61 особа (61% від кількості хворих), тоді як кількість чоловіків склала – 39 осіб (39%). Середній вік пацієнтів серед жінок – 51 рік (мінімальний вік – 41 рік, максимальний - 83 роки), а серед чоловіків – 50 років (мінімальний вік – 40 років, максимальний – 96 років).

В стаціонарі перебували від 5 до 14 днів, при середньому терміні перебування – 10 днів. Середня кількість призначень одному хворому – 8 (мінімальна кількість – 5, максимальна – 12), що свідчить про те, що у даному ЗОЗ лікарі практикують поліпрагмацію. Така кількість призначень ЛЗ може бути пов'язана з тяжким перебігом захворювання або з наявністю серйозних супутніх ускладнень. Усього 100 хворим на АГ було призначено 73 ЛЗ (ТН), дані лікарські засоби призначались 806 разів. Було проаналізовано 73 препарата із різних фармакотерапевтичних груп, що застосовувались для лікування хворих на артеріальну гіпертензію. Препарати розділили на 2 групи: життєво необхідні – vital-essential (V) та другорядні – non-essential (N). При порівнянні з ДФ ЛЗ України до життєво важливих ЛЗ увійшло більшість призначуваних лікарських засобів – 41 ЛП (78,04%), а до групи другорядних – 32 ЛП (21,96%).